

DR. FICSÓR JÓZSEFNÉ

3.
LEÍRÓ NYELVTANI FELADATOK

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	5
Feladatok.....	11
1. Ellentétes jelentésű szavak	11
2. Szinonimák – akrosztikon* – szóalkotás betűkből	11
3. Hasonló alakú szavak	11
4. Szóismétlések felszámolása szinonimákkal	12
5. Egyjelentésű, többjelentésű, azonos alakú szavak – totó	12
6. Hangsor szavakra bontása, mondatalkotás kétféleképpen	12
7. Jelentészavar	13
8. Szójelentés és humor	13
9. Azonos alakú szavak	13
10. Mássalhangzótörvények azonosítása	14
11. Mássalhangzótörvények felismerése	14
12. Hangtörvények szavakban: táblázatkitöltés	15
13. Szóalakelemzés	15
14. Toldalékok felismerése	15
15. Mondatalkotás megadott szavakkal, szófajokkal	16
16. Igenevek felismerése	16
17. Példák a szófajokra mondatban	16
18. Szószerkezetek, szintagmák felismerése	17
19. Határozók felismerése	17
20. Szintagmák táblázatba rendezése	18
21. A főnév mondatrészi szerepe	18
22. Mondatalkotás megadott utasításokkal	18
23. Szófajok és mondatrészek szövegben	19
24. Mássalhangzótörvények, morfémák, szófajok azonosítása	19
25. Morfémák azonosítása példa alapján	20
26. Morfémák azonosítása mondat szavaiból	20
27. Hangtörvények azonosítása	20
28. Igekötők helyes használata	21
29. Mondatrészek megfelelő alakjával kiegészítés	21
30. Szavak keresése nyelvtani példákra	21
A feladatok megoldása	22

* sorkezdő betűk egybeolvasása értelmes szóvá

15

Alkosd meg a képletnek megfelelő mondatot az ábécérendben megadott szóalakok átalakításával!

Időhatározószó + tulajdonnév (személynév) + múlt idejű, kijelentő módú, E/3. személyű, általános (alanyi) ragozású ige + tárgyragos főnév + határozott névelő + határozóragos főnév

Felhasználandó szavak: *a, csont, hoz, kutya, Peti, tegnap*

.....

16

Húzd alá az igeneveket az alábbi mondatokban, majd nevezd meg a fajtájukat!

a) Ezt nem fogja megérteni.

b) A lefutott táv nagyon hosszú volt.

c) Állva is el tudnék aludni.

d) Kimagasló tehetség.

e) A hármas a megírandó házi feladat.

17

Hozz példákat a megadott szófaji kategóriákra az alábbi mondatból!

Ebéd után a zuhogó eső miatt nem mentünk el szelídített pockunkkal a tavacska partjára andalogni.

a) Ebben a mondatban főnév, de más szövegkörnyezetben folyamatos melléknévi igenév is

lehetne:

b) Két névutó: és

c) Tagadószó:

d) Igeköötő:

e) Befejezett melléknévi igenév:

f) Kicsinyítő képzős főnév, szótöve kötött (csonka) tő:

g) Birtokos személyjelet tartalmazó helyhatározóragos főnév:

h) Főnévi igenév:

i) Határozott névelő:

24

- a) hullj
- b) tavaszi / pamacsos / égi / nyíló
- c) nyíló

25

- a) sátor / zápor / nő
- b) merész / kertész / verő
- c) konyhasó / lángész / hangerő

26

- a) alapvető
- b) része
- c) acélgyártás

27

- a) domborodják
- b) nádasokból / képzetem / szürkületben / hogyha
- c) fenyesekkel / borúljon

28

- a) megfogja
- b) meg fogja
- c) meg lesz
- d) meglesz
- e) le szokott
- f) leszokott

29

- a) nagymamájának
- b) tollal
- c) asztala mellett
- d) sietve

Más megoldás is lehetséges.

30

- a) Mekkában
- b) lövet
- c) országának
- d) ürge / követ
- e) követ
- f) nevében